

КОНСПЕКТ ПО ДИСЦИПЛИНАТА „МЕЖДУНАРОДНО ПУБЛИЧНО ПРАВО“

I. ОБЩА ЧАСТ – ПОНЯТИЕ, ИЗТОЧНИЦИ, ПРИНЦИПИ

1. Предмет, система и функции на международното публично право.
2. Основни етапи в историческото развитие на международното право.
3. Международното право в системата на правото – съотношение с вътрешното право.
4. Обективни и субективни предпоставки за възникването на международноправните норми.
5. Източници на международното публично право – обща характеристика.
6. Международен договор като основен източник на международното право.
7. Международният обичай – значение, елементи и доказване.
8. Общите принципи на правото, признати от цивилизованите нации.
9. Подсидиарни източници – решения на международни съдилища и доктрина.
10. Ролята на резолюциите на международните организации в международното право.
11. Кодификация и прогресивно развитие на международното право – значение на Комисията по международно право на ООН.
12. Класификация на нормите на международното право – императивни (*jus cogens*) и диспозитивни.
13. Субординация и йерархия на нормите в международното право.
14. Основни принципи на международното право по Устава на ООН.

II. СУБЕКТИ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО

15. Понятие и признаци на международноправната субектност.
16. Държавата като основен субект на международното право.
17. Съставни елементи на държавата – територия, население, върховна власт.
18. Правно признаване на държави – форми и последици.
19. Правоприемство на държави – видове и правни последици.
20. Международните организации като субекти на международното право.
21. Класификация на международните организации – универсални и регионални.
22. Правосубектност на международните организации и нейните граници.
23. Индивидът като субект на международното публично право.
24. Историческо възникване на ООН и приемствеността спрямо Обществото на народите.
25. Уставът на ООН – основен учредителен акт, структура и правен характер.
26. Цели и принципи на ООН по Устава – мир, сигурност, сътрудничество и защита на правата на човека.
27. Система на органите на ООН – главни, спомагателни и специализирани.
28. Общо събрание – състав, компетенции, видове решения и тяхната правна сила.
29. Съвет за сигурност – състав, постоянни и непостоянни членове, право на вето. Правомощия на Съвета за сигурност – поддържане на международния мир и сигурност, санкции, разрешение за употреба на сила.
30. Икономически и социален съвет (ИКОСОС) – функции, структура и роля в развитието и правата на човека.

31. Международният съд – основен съдебен орган на ООН, юрисдикция и задължителна сила на решенията.

III. ДЪРЖАВНА ТЕРИТОРИЯ И ЮРИСДИКЦИЯ

32. Територията на държавата – видове и международноправен режим.
33. Суверенитет и териториална цялост.
34. Морски пространства и международно морско право – обща характеристика.
35. Териториално море и прилежаща зона.
36. Изключителна икономическа зона и континентален шелф.
37. Открито море – свободи и ограничения.
38. Международноправен режим на въздушното пространство.
39. Международноправен режим на космоса.
40. Международноправен режим на полярните области.
41. Юрисдикция на държавата – териториална и лична.
42. Ограничения на държавната юрисдикция.
43. Държавен имунитет – видове и развитие.

IV. МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

44. Понятие и видове международни договори.
45. Основни етапи на сключване на международни договори.
46. Упълномощаване, подписване и ратификация на договорите.
47. Влизане в сила и прилагане на международните договори.
48. Тълкуване на международните договори.
49. Действие на международните договори спрямо трети държави.
50. Изменение и прекратяване на международните договори.
51. Нищожност на международните договори.
52. Виенската конвенция за правото на договорите (1969 г.) – основни положения.
53. Регистрация и публикуване на международните договори.

V. МЕЖДУНАРОДНА ОТГОВОРНОСТ НА ДЪРЖАВИТЕ

54. Понятие, основание и функции на международната отговорност.
55. Международно неправомерно деяние – състав и елементи.
56. Изключения от отговорността – обстоятелства, изключващи противоправност.
57. Форми на международна отговорност – реституция, обезщетение, сатисфакция.
58. Отговорност за международни престъпления.
59. Колективна отговорност на международните организации.
60. Реторсия и контрамерки в международното право.
61. Роля на Международния съд при спорове за отговорност.

VI. МЕЖДУНАРОДНА СИГУРНОСТ И ПОДДЪРЖАНЕ НА МИРА

62. Забрана за употреба на сила – съдържание и изключения.
63. Правото на индивидуална и колективна самоотбрана.
64. Механизми за поддържане на международния мир по Устава на ООН.
65. Ролята на Съвета за сигурност на ООН.
66. Регионални системи за сигурност (НАТО, ОССЕ, ЕС).
67. Миротворчески операции на ООН и други организации.
68. Международноправни аспекти на борбата с тероризма.
69. Правни режими на санкции и ембарго.

VII. МЕЖДУНАРОДНО ХУМАНИТАРНО ПРАВО

- 70. Понятие, принципи и източници на международното хуманитарно право.
- 71. Женевските конвенции от 1949 г. и допълнителните протоколи от 1977 г.
- 72. Защита на ранените, болните и пленниците във въоръжени конфликти.
- 73. Защита на цивилното население и културните ценности.
- 74. Ограничения върху средствата и методите на водене на война.
- 75. Режим на неутралитет в международното право.
- 76. Международни хуманитарни организации – ролята на Червения кръст.

VIII. МЕЖДУНАРОДНОПРАВНА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

- 77. Историческо развитие на международноправната защита на правата на човека.
- 78. Всеобща декларация за правата на човека (1948 г.) – значение и приложение.
- 79. Международният пакт за граждански и политически права (1966 г.).
- 80. Международният пакт за икономически, социални и културни права (1966 г.).
- 81. Европейска конвенция за правата на човека и Европейски съд по правата на човека.
- 82. Система на ООН за защита на правата на човека – комисии и специални процедури.
- 83. Регионални механизми – Африканска и Американска системи за защита.
- 84. Взаимодействие между международната и националната защита на правата на човека.

IX. МЕЖДУНАРОДНИ СЪДЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

- 85. Международният съд на ООН – правомощия, състав и процедура.
- 86. Международният наказателен съд – юрисдикция и практика.
- 87. Международни трибунали ad hoc (Югославия, Руанда) – създаване и значение.
- 88. Арбитраж в международното право – понятие и видове.
- 89. Ролята на Международния съд по морско право.